PŘECHOD RUDÉHO MOŘE

Původ materiálu
Jiří Gruber
Pořadí v lekci
23

Ž 136,1+13a+14-Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné. On rozdělil Rákosové moře ve dví a převedl Izraele jeho středem, jeho milosrdenství je věčné.

KLÍČOVÉ POJMY, DOBOVÉ A TEXTOVÉ SOUVISLOSTI

– oslavím se na faraónovi a na všem vojsku, takže Egypťané poznají, že já jsem Hospodin (Ex 14,4.17) – je ústřední zvěstná výpověď celého příběhu. Otevření průchodu mořem a zničení egyptského vojska jsou základní činy, jimiž Hospodin zjevuje svoji slávu – tj. závažnost svého díla. Vyvedením z otroctví se Bůh dává poznat nejen Egypťanům, ale především stále pochybujícímu Izraeli. Ačkoli je v tomto textu především zmíněn farao a jeho vojsko, Boží jednání je určeno jeho lidu. Farao a vojsko jsou prostředkem oslavení, výsledkem Božího oslavení je záchrana Izraele. Tuto skutečnost jasně tlumočí Mojžíš (14,13-14): „Vydržte a uvidíte, jak vás dnes Hospodin zachrání. Jak vidíte Egypťany dnes, tak už je nikdy neuvidíte. Hospodin bude bojovat za vás a vy budete mlčky přihlížet.“ Při svrchovaném Božím skutku může lid mlčet (Iz 30,15). Ne vždycky je situace taková. Někdy Hospodin přikazuje, aby se lid činně účastnil jeho díla. Ale právě v mezních situacích je na místě, aby lidským slovem nebo činem nebylo zastíráno jedinečné Boží dílo.

– výzbroj Egypta je pečlivě vyjmenovaná: válečný vůz faraóna, všichni jeho koně, vozy, jeho jízda a vojsko. Elitní egyptská „eskadra smrti“ pronásleduje pěší neozbrojené civilisty. Proti takové bojové technice jsou Izraelci téměř bezmocní. Do této vojenské výbavy soustřeďuje vyprávění všechnu egyptskou moc a slávu faraóna.

– strach, který se zmocnil Izraelců při pohledu na faraónovo vojsko (vv. 9-12) se projevuje dvěma způsoby: volají o pomoc k Hospodinu, ale současně reptají proti Mojžíšovi. Bezvýchodné situace zpravidla vyvolávají u člověka strach. Ze strachu pak vyrůstá reptání:Cos nám to udělal, žes nás vyvedl? Neměli jsme pravdu, když jsme ti v Egyptě říkali, že to nemá cenu? Izraelci v ohrožení nalézají viníka v Mojžíšovi – a dávají za pravdu všem svým předchozím ustrašenostem. Reptání je projevem malověrnosti a krátkozrakosti lidu víry. Je projevem toho, že ani vyvolený lid netvoří stoprocentní věřící. Důležité je, že ustrašené společenství smí být vždy znova svědkem divů, které tento strach přemáhají a reptání berou půdu pod nohama.

– rozpolcení moře je ohlášeno jako čin „spasení Hospodinova“ (v 13-14). Víra nemá vidět jen strach nahánějící realitu (viz vv 9-12), ale především vítězné činy Božího vysvobození. Rozpolcení moře v kritické situaci dosvědčuje Hospodinovu svrchovanost a moc, a zároveň se tu Hospodin přiznává k Mojžíšovi a potvrzuje ho v jeho prostředkující roli. Na Boží rozkaz Mojžíš pozdviženou holí moře rozpoltí, rozetne jako nějakou živou bytost, mýtickou příšeru, která hubí a ničí. Tyto mytologické rysy vyniknou zřetelněji v poetických oddílech, kde se naráží na překročení Rákosového moře (Iz 51,9-10; Ž 89,10-11). Zásahem Hospodinovým jsou všechny mocnosti zbaveny své moci, musí sloužit Božím plánům, nemohou se Hospodinu stavět na odpor ani ničit jeho lid.

Zprávu o rozpolcení vod musíme chápat jako závažné a základní vyznání víry starozákonního Izraele. Nejde o popis přírodního úkazu. Svou roli zde zastává určitá doba, staroorientální představy a způsob vyjadřování autorů textů.

– sloup oblakový a ohnivý je znamením, že Hospodin je v akci. Předchází Izraelce a určuje jim cestu. Je ztotožňován s poslem či andělem Božím. Staví se mezi Izraelce a egyptské vojsko a zabraňuje tomu, aby Egypťané uprchlíky napadli. Pokusy vysvětlit tento jev přírodními úkazy jsou nepodstatné. Jediný podstatný záměr je zvěstný: podivuhodný Hospodinův zásah k záchraně jeho lidu. (viz píseň „Oheň plál“ – S 234). Reminiscence na oblak, který doprovází vyvoleného na jeho cestě, najdeme i v klíčových bodech Ježíšova příběhu – srvn Lk 9,31.34 a Sk 1,9.

– uvěřili Hospodinu i jeho služebníku Mojžíšovi (vv. 30-31) – je zvěstný cíl celého děje. K tomuto vyvrcholení směřují všechny obtíže, kterými má lid projít, důkazy Boží moci a také zkáza egyptského vojska. Moře, které z Boží vůle ustoupilo před Mojžíšovou holí, chránilo Izraelce jako zeď, pohltilo nepřítele. Hospodinova moc je zřejmá. Vším, co se děje, je Izrael veden k důvěře v Hospodinovu moc a v Mojžíšovo poslání. Nepředstavitelnou a neočekávanou záchranou je vytvořen nový lid, jehož vztah k Hospodinu je určován vírou.

– píseň o Hospodinově vítězství (Ex 15) je chvalozpěv, který byl ve staré době přednášen při bohoslužbě. Je to píseň plná respektu (Hospodin teď ukázal co je skutečně vyvýšené – v. 1); oslavuje a zároveň zpracovává základní událost dějin vztahu Boha a jeho lidu: tím, že Hospodin zlikvidoval faraónovu elitní smrtonosnou eskadru, předem poraženým a odsouzeným k smrti dal vyváznout a neporazitelné útočníky nechal propadnout se do propasti moře, tím on sám „posvětil své jméno – přiblížil své království – tím se stala jeho vůle jako v nebi tak i na zemi.“ Tato píseň zároveň formuluje „krédo“ KDO JE JAKO TY Hospodine? (v.11) . Když tedy slyšíme příběh o Exodu a vyprávíme si ho, jako bychom se dotýkali „nervu“ Božích záměrů a činů, osnovy jeho příběhu, krystalizačního jádra událostí, které dává Hospodin do pohybu. Píseň, která tohle všechno zpracovává a formuluje, umožňuje zároveň na tuhle základní událost

nezapomenout, zpřítomnit si ji. Proto v jejím centru stojí výpověď „síla má a píseň“ je Hospodin.

Píseň a její zvěstná výpověď zároveň utvářejí postoj modlitebníků – viz žalmy 118 (vv. 21).

Díky písni se modlitba nezvrhává jen v jakousi rituálně opakovanou liturgii – ale vyslovuje „realitu“ těch, kdo se modlí – a umožňuje lidskou realitu (sevření, ohrožení) spatřit ve světle „Boží reality“ – toho, který „smetl do moře koně i s jezdcem“. Proto v poslední knize Bible splývá v jedno píseň Mojžíšova s písní Beránkovou (Zj 15,3n). Vždyť v přechodu Rákosového moře vidí apoštol „předobraz“ té události v Kristu Ježíši, kterou křesťanům zvěstuje a zpečeťuje křest (1K 10,1n).

– vyznání „kdo je jako Hospodin“ – (Ex 15,11) je typickým pro biblické myšlení. Nedefinuje Boha abstraktně, ale tváří v tvář konkrétní „spásné události“ vyznává – Bůh tohoto činu a tohoto příběhu je náš Bůh. Teď jsme poznali, že mu stojí za to věřit. „Zda je jenom jeden Bůh, je otázka druhořadá; ale že tento Bůh je naším Bohem, v tom je spása prvého řádu.“ (Miskotte, Biblická abeceda, s. 43). Všimněte si v této souvislosti např. Ž 113 (Kdo je jako Hospodin – kterýž „vysoko bydlí“ – ale „snižuje se“...). Toto vyznání je též předpokladem „bodu zvratu“ v modlitbách, v nichž žalmista nejprve vysloví hlubokou beznaděj (Ž 77 a 86), aby se nakonec opřel o nosnost Hospodinových činů. Síla a osnova tohoto kréda by měla zevnitř utvářet i vyprávění pro děti.

– Miriam, sestra Áronova a Mojžíšova, nazývaná také prorokyně, byla důležitou postavou v Mojžíšově rodině i v celém národě. Jako mladá dívka se podílela na záchraně dítěte-Mojžíše (Ex 2, 4-7). Když si vzal Mojžíš za ženu Kúšanku (Nu 12,1– 2), přísně mu s Áronem domlouvala a popuzovala proti jeho autoritě. Byla potrestána malomocenstvím (Nu 12, 10), ale na prosbu Mojžíše byla opět uzdravena.

– bohoslužebná píseň Izraelců měla jinou podobu než naše bohoslužebné písně. Text nám přibližuje, že ji zpívaly dvě skupiny lidí. Každá skupina zpívala jen určitou část. Zde na píseň (část textu) mužů odpovídají ženy v čele s Mirjam refrénem Ex 15,21. Podobně se zpívaly některé žalmy, např.: 81, 84, 95, 115, 121, 136 při vstupu do chrámu. Dvě skupiny pak tvořili kněží a poutníci, kteří přicházeli do chrámu na bohoslužbu. Můžete si připravit text (rozdělení např. „vyvolávač“ a „lid“, nebo „hoši“ a „dívky“) a pokusit se o skupinovou recitaci. Nebo vyberte určité motivy (záštita, vítězství, pokoření moře) a nechte děti, ať k nim hledají písně (např S 23, EZD 614, 667 aj.)

ÚSKALÍ TEXTU

– oba doporučené oddíly popisují svým způsobem stejnou událost. Jednou jako výpravné líčení, podruhé jako báseň. Propojení příběhu a písně umožňuje si sílu příběhu bezprostředně přivlastnit. Nejde tedy jen o to vyprávět, že si pak na břehu zazpívali, spíše najít píseň, která sílu příběhu výmluvně odráží. Refrén takové písně může prolínat i vaše vyprávění.

– zvláště Ex 15 má poměrně komplikovaný jazyk. Budete-li ho s dětmi číst, přesvědčte se, že rozumějí obsahům slov jako: záštita, výkvět, vozatajstvo, strniště, pohlaváři a pod.

– i když se trasa pochodu z Egypta udává na biblických mapách, přece není přesně známá. Není nutné předstírat, že Izraelci šli podle mapy vydané biblickou společností. Vyprávění nemá mít rysy vyučování zeměpisu, spíše odrážet, že „síla má a písnička má jest Hospodin.”

– děti upoutáte popisem faraónova vojska i dramatičností děje, který končí záchranou lidu a zahubením nepřátel. Držte se pokud možno výše doporučených výkladů, případně pracujte s kontrasty ze samotného biblického textu (co viděl Izrael a nahnalo mu strach – co má vidět víra). Všechny pokusy o rozumové vysvětlování a odkazování na přírodní jevy jsou zavádějící. Jde přece o vyznání víry a ne o cestopis s tajemnými či zázračnými prvky.

– při popisu zkázy Egypťanů je patrno více motivů. Panika nastala v egyptském vojsku, když Hospodin vyhlédl ze sloupu provázejícího Izraelce. Není řečeno, jak si toto 'vyhlédnutí' představit. Opět bychom ochudili teologickou výpověď textu, kdybychom mluvili jen o bouři, hromu a blesku. Důležitý je výsledek: v řadách Egypťanů je zmatek, válečné vozy nejsou schopny provozu. I Egypťané poznávají, že proti nim stojí moc, které nemohou vzdorovat.

4. POMŮCKY

– biblický atlas; obrázek pouště či krajiny, která je neschůdná kvůli vodní ploše; obrázky egyptského vojska a jeho výzbroje; vyobrazení přechodu Izraelců přes Rudé moře v pojetí autorů z různých období (můžete na vyobrazeních ukázat, jak si v každé době včetně naší promítáme do biblických vyprávění svoje představy)

MOTIVAČNÍ UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU

Otázka pro mladší a střední školní věk

– kdy lidé říkají, že je jim úzko? Jak se přitom projevují – zpívají nebo šeptají, myslí na sebe nebo na druhé....

– už jste někoho slyšeli říkat, že mu je do zpěvu? Kdy to bylo?

(motivační rozhovor na téma „úzkost" a „je mi do zpěvu" pomůže vystihnout dva póly příběhu, počáteční beznaděj a s ní kontrastující radost vysvobozených)

Otázka pro starší školní věk

– jakým způsobem oslavují lidé vítězství ve sportu? Jak oslavujete úspěchy ve škole? A jak třeba uzdravení z těžké nemoci?

(zkuste – vzhledem k situaci ve vaší skupině dětí – vymyslet ještě i další příklady, a při hledání odpovědí dojít k rozlišení, že jinak slavíme vítězství, jehož jsme dosáhli vlastní pílí, silami, schopnostmi, jinak vítězství či úspěch nečekaně darované)

Snad každý národ uchovává nejdůležitější příběhy svých dějin. Znáte některé staré české pověsti? Také v rodinách se často znovu a znovu vyprávějí společné zážitky, které považujeme za hodné zapamatování. Vzpomenete si na takové vyprávění?

(tento typ motivace pomůže upozornit, že dnes máme před sebou zásadní vyprávění, které utváří sebeporozumění lidu víry.

OSNOVY VYPRÁVĚNÍ

a) poznámky a osnova pro mladší školní věk:

Soustřeďte se ve vyprávění na protiklad výchozí situace – úzkosti a sevření mezi mořem a egyptským vojskem. Zdůrazněte, že Izrael si nedokázal představit, že by je z tohoto sevření mohl Hospodin zachránit. Záchrana se děje, o to větší je radost na konci.

I. Motivace – jak se chováme, když je nám úzko – a kdy je nám naopak do zpěvu

II. Hned na začátku vyjití se Izrael ocitá ve smrtelném sevření mezi faraónovým vojskem a mořem. Moře jako by se posmívalo – tudy neprojdete!

III. Mojžíš na Boží pokyn otevírá cestu mořem

IV. Cesta záchrany pro Izrael se stává místem konečného zúčtování s faraónovou silou

V. Izraeli je do zpěvu – viděl „spasení Hospodinovo“. Jako vysvobozené společenství vyznává, že jeho silou a písní je Hospodin – vládce nad mořem a vítěz nad faraónovou hrozbou.

Nebo vyprávějte podle BD, úl.č.26

I. Egyptské vojsko pronásleduje Izraelce

II. Strach Izraelců

III. Mojžíš vyřizuje příslib záchrany

IV. Záhuba egyptského vojska ve vodách Rudého moře

V. Hospodin ukázal svou moc a zachránil svůj lid

b) poznámky a osnova pro střední a starší školní věk

Osou vyprávění se může stát píseň a její důrazy. Tento postup vám pomůže, abyste přechod nelíčili jako událost dějepisně-zeměpisnou, ale jako událost záchrany. Můžete si vypomoci např. refrénem „Bůh je záštita má” (S 23), nebo úryvky z Vítězi k poctě zpívejme (EZD 667). Píseň užívejte raději jen jednu, abyste výklad neroztříštili. Osnova má více bodů, které by měly být rozpracovány stručně a výrazně.

I. Motivace – kdy, co a jak oslavujeme

II. Dnes nám zní písnička o Hospodinově vítězství nad mořem a faraónem

III. Nejdřív Izraeli do zpěvu nebylo – zezadu pronásleduje farao, zepředu brání v cestě dál moře.

IV. Izraelci vidí situaci a připadají si podvedeni. Vyčítají Mojžíšovi, že cesta za svobodou byla jen chiméra.

V. Mojžíšovo kázání – Hospodin bude bojovat za vás. Hospodin se přiznává k Mojžíšovi – vezmeš hůl a rozpoltíš sebejisté moře.

VI. Noční pochod Izraele. Sloup oblakový je odděluje od faraónovy eskadry.

VII. Zmatek v egyptském vojsku, uzavření vod, záhuba nepřátel, záchrana Izraelců (otců, žen a dětí)

VIII. Úžas, vděčnost a radost ze záchrany se nejlíp vyzpívá.

I. MOTIVACE

Malý Petr si už několikrát všimnul, že dědeček má jednu oblíbenou píseň. Byla kostelní, ale děda si ji někdy zpíval i při práci. Jednou spolu byli na výletě a když se vraceli domů, Petr nějak nemohl dojít – tak ho bolely nohy. A tu mu děda začal zpívat svoji písničku: „Pán Bůh je síla má, všechna obrana má…“ Petr sice nechápal, jak mu může písnička pomoci, když ho bolí nohy, ale dědeček mu řekl: „Mně tahle písnička jednou moc pomohla. Bylo to už koncem války a přišly nálety. Všichni jsme zalezli někam do sklepa a čekali, co bude. Všude byla tma, jen shora bylo slyšet výbuchy. Chvíli se blížily, chvíli vzdalovaly. Pak přišla ohlušující rána. Letadla musela být přímo nad námi. Tehdy jsem myslel, že je se mnou konec. A jak jsme se dřív nikdy moc nemodlili, tehdy jsem prosil Boha, ať se nade mnou smiluje. Všichni jsme měli hrozný strach. Lidé vedle mne si zacpávali uši, někdo křičel hrůzou, jiní jen tiše sténali. Nikdy bych ti nepřál zažít podobný strach. Byli jsme v tom sklepě úplně bezmocní. Nic jsme nemohli dělat. Jen čekat, jestli se do nás zas nějaká bomba nestrefí. A tehdy jsem si vzpomněl na jednu píseň, kterou nás učili v náboženství, a začal jsem si ji potichu zpívat: „Pán Bůh je síla má …“ A nevěřil bys, jak mi to pomohlo! Naráz jsem se uklidnil a jako bych všechny ty výbuchy neslyšel. Když nálet skončil a my vylezli ven, bylo půl vesnice srovnáno se zemí. Jedna bomba vybuchla jen pár metrů od našeho sklepa. Ale my jsme to – díky Bohu – přežili. Od té doby si tuhle písničku zpívám, když si nevím rady – a nevěřil bys, kolikrát už mi pomohla. Dává mi sílu vydržet a nevzdávat se.“ Petr napjatě poslouchal a ani si nevšiml, jak velký kus cesty mezitím ušli. Skoro zapomněl, jak ho ty nohy bolí…

II. EGYPŤANÉ PRONÁSLEDUJÍ IZRAELCE

Na tuhle příhodu si Petr vzpomněl při vyprávění o Izraelcích, kteří byli obklíčeni egyptským vojskem. Už si mysleli, že jsou z nejhoršího venku. Došli až k nějakému moři, kde se utábořili. Jenže farao dal zapřáhnout do válečných vozů a pronásledoval je. Nemohl se smířit s porážkou. Odmítal si přiznat, že izraelský Bůh je mocnější než on. Ani těch deset ran, které postupně dolehly na jeho zemi, jej nepřesvědčilo. Teď však jsou Izraelci v pasti a on je zničí. Faraónovi již nešlo o to přivést Izrael zpátky do země. Šlo mu o prestiž. On, vládce nejmocnější říše světa, se přece nenechá ponížit tím ubohým hloučkem pastevců. Jejich bohem je přece on sám – farao. Proto se rozhodl je zničit. Vojáci dostali příkaz nikoho nešeřit. Nebrat zajatce. Svými těžkými vozy měli izraelský tábor rozjezdit na krvavou kaši. A aby si mohl připsat zásluhu na zničení tohoto lidu a jejich boha, vypravil se tentokrát farao do boje osobně.

III. IZRAELCI MAJÍ STRACH

Když Izraelci zjistili, že se blíží egyptské vojsko, dostali hrozný strach. Jsou je s nimi konec. Bylo jim jasné, že nemají nejmenší šanci. Neměli mezi sebou žádné vojáky ani zbraně. Každý nesl jen svůj skromný majetek. Měli s sebou ženy, děti, staré lidi a svá stáda, která jim dávala obživu. Na obranu nebylo ani pomyšlení. Egypťané však nebyli ochotni ani vyjednávat. Podle toho, jak se vozy zformovaly a obklíčily tábor ze všech stran, bylo jasné že příští den ráno, až vyjde slunce, zaútočí. Byla to hrozná noc. Lidé plakali a naříkali. Všichni už se loučili se životem. A nejvíc to opět schytal Mojžíš. To on měl ten bláznivý nápad odejít z Egypta. Copak jim tam bylo tak špatně? Umíral snad někdo hladem? Byli sice otroky, museli od rána do včera pracovat, ale mohli alespoň žít. To Mojžíš všechno pokazil a poštval faraóna proti nim. A teď tady na poušti to všechno skončí. Ani pořádný hrob nebudou mít a jejich těla poslouží za potravu divé zvěři. Horší konec si ani nedovedli představit. Jejich hněv střídala beznaděj a zoufalství.

IV. MOJŽÍŠ VYŘIZUJE PŘÍSLIB ZÁCHRANY

Jediný Mojžíš v tu chvíli zachoval rozvahu a přesto, že mu všichni jen nadávali, věřil, že jim Hospodin pomůže. Jak, to nevěděl. Ale jistě zasáhne a zachrání. Řekl proto Izraelcům: „Nebojte se. Zachovejte klid. Vydržte a uvidíte, jak vás dnes Hospodin zachrání. Dnes vidíte Egypťany v jejich slávě a moci naposledy. Zítra už bude všechno jinak. Nevadí, že nemáte zbraně a neumíte bojovat. Vy nemusíte dělat vůbec nic! Hospodin bude bojovat za vás a vy budete

mlčky přihlížet.“ Izraelci nechápali, co má Mojžíš na mysli. Vždyť před nimi je moře a za nimi egyptské vojsko. Byli dokonale obklíčeni. Nebyla sebemenší šance uniknout. Ani Mojžíš nevěděl, co bude, a znovu se modlil k Hospodinu.

Hospodin mu odpověděl: „Teď není čas naříkat. Zvedněte se a jděte. Já způsobím, že se před vámi rozestoupí moře a vy ho přejdete suchou nohou. Až to farao zjistí, rozběsní se ve svém vzteku a vrhne se za vámi. Tak najde svůj konec a zkázu.“ Mojžíš se postavil před lid a hlasitě zvolal: „Připravte se na cestu. Půjdeme mořem.“ Všichni mysleli, že se zbláznil, ale Mojžíš vzal do ruky hůl a vztáhl jí nad mořem. Tu se zvedl silný východní vítr a hnal vodu pryč. Hladina začala klesat a Izraelci spatřili cestu, po které mohli z obklíčení uniknout. V krátké chvíli bylo jejich ležení prázdné.

V. ZÁHUBA EGYPTSKÉHO VOJSKA

Egypťané to zjistili až při úsvitu. Celou noc jim izraelský tábor zahalovala tma. Farao byl vzteky bez sebe. Ale ani v nejmenším si nechtěl přiznat neúspěch. Nařídil svým vozům, ať se vydají co nejrychleji za Izraelci. Sám dal zapřáhnout také. Ale náskok pronásledovaných byl již značný. Když se egyptské vozy dostaly na dno moře, kde byla půda měkká, začala se kola vozů bořit a koně je nemohli utáhnout. Farao velel sesednout z vozů a pokračovat pěšky. Na něco podobného nebyla jízda zvyklá a vznikl velký zmatek. Koně se začali plašit a vojáci nevěděli, co mají dělat.

A když už slunce vyšlo nad obzor, východní vítr se náhle utišil a voda se opět začala vracet. To byl konec faraónova vojska a egyptské pýchy. Farao prohrál dříve než mohl vůbec začít bojovat. V mořských vodách zahynul výkvět egyptské armády i sám farao.

V. IZRAEL ZPÍVÁ HOSPODINU PÍSEŇ DÍKŮ

Izraelci to všechno mlčky a s úzkostí pozorovali z vyvýšeného místa na druhém břehu mořské úžiny. Nemohli uvěřit vlastním očím. Všechny egyptská moc a pýcha byla v kratičké chvíli zničena a oni už se neměli čeho bát. Zvítězili, aniž pro to sami hnuli prstem. Ještě včera pochybovali o Hospodinově moci a vyčítali Mojžíšovi, kam je to přivedl. Nyní museli i ti největší reptalové uznat, že se mýlili. Hospodin, který se dal poznat jejich otcům a Mojžíšovi, se ukázal být mocnější než všichni bohové Horního i Dolního Egypta.

V izraelském táboře bylo ticho. Lidé nejprve ani nemohli uvěřit, že jsou skutečně zachráněni. Ještě včera si mysleli, že jsou odsouzeni k smrti. Dnes ráno jako by se všichni znovu narodili. Pak se začali objímat. A aby ze zbavili toho strašlivého vypětí a strachu, který

prožili, začali o tom jeden druhému o překot vyprávět. Ale ani to nestačilo, aby vyjádřili svou radost a štěstí. Ti, kteří měli strunné nástroje a bubínky, začali hrát a ostatní k tomu tleskali a tancovali. Brzy vznikla píseň o mnoha slokách, kterou si pak často zpívali, aby na tu chvíli nikdy nezapomněli. Začínala refrénem, který se opakoval po každé sloce: „Hospodinu chci zpívat, neboť se slavně vyvýšil. Smetl do moře koně i s jezdcem.“ Nejhezčí bylo, když ji zpívali střídavě. Muži jednotlivé sloky a ženy jim odpovídaly refrénem, ke kterému bubnovaly a tančily. Kdykoli později tu píseň zpívali, vždycky jako by to všechno znovu prožívali. Nejprve strach a úzkost, ale pak úžasnou radost a vděčnost. Vždycky, když se později dostali do beznadějné situace a nevěděli si rady, tahle píseň jim pomáhala. Vždyť Hospodin jim nepomohlo jednou, ale mnohokrát. Tak jako egyptský farao skončilo mnoho těch, kteří si mysleli, že na Pána Boha nemusí brát ohled a chtěli zničit jeho dílo.

MODLITBA

Když se měli v nedělní škole pomodlit vlastní slovy, vzpomněl si Petr na dědečkovo vyprávění a rozhodl se, že Pánu Bohu za dědečka poděkuje:

Pane Bože, děkuji ti, že jsi tehdy zachránil dědečkovi život. Věřím, že až já budu mít strach, pomůžeš i mě. Prosím tě, abych se tak snadno nevzdával a nebál se těch, kdo mi nahánějí strach. Ty jsi mocnější než všechny naše představy a úvahy. Amen

PODNĚTY PRO ROZHOVOR

– jaké mimořádné a důležité události se připomínají ve vaší rodině, ve sboru? Jaké zakládající události si připomínáme jako společnost, jako národ? Je to jen historie, minulost, nebo lze z připomínky takové události načerpat sílu, naději, orientaci?

– srovnejte si texty Ex 15, Ž 136 (vv. 10-16), Iz 43,16-21). Co mají texty společné, čím se liší? Jsou kvůli odlišnostem méně věrohodné?

– může vítězit armáda se svou výzbrojí proti dobrým myšlenkám?

– jsou vojsko a zbraně vždycky nejmocnější? Znáte některé příklady z dějin, které mluví pro nebo proti?

– proč se lidé bojí? Ohrožuje nás vždy jen něco z vnějšku? Není důvod strachu občas v nás samotných?

– potřebujeme vysvětlovat zázračné Boží činy vědeckými metodami? Je důležitější vědět – jak to Bůh dělal, nebo – proč to Bůh dělal?

– kdo poznal Boží ochranu a záchranu, chce o ní mluvit. Jaké způsoby užívá církev? (modlitby, vyznání víry, písně)

– znáte vyznání víry, která vyznávají křesťanské církve?

– proč zpíváme při shromážděních písně? Stojí za to učit se jim zpaměti?

– jakou souvislost může mít přechod přes Rudé moře a křest svatý? Je to jen voda, která obojí spojuje? Je to vysvobození a záchrana, voda pak jako znamení? Byly při tomto „pochodu záchrany" i děti?

– recitujte střídavě některý z žalmů: 81, 84, 95, 115, 121 nebo píseň Ex 15. Můžete také užít píseň Vítězi k poctě zpívejme S 373, NP 127. Zahrajte scénu: kněží vítají poutníky při příchodu do chrámu a střídavě zpívají žalm: 95.

Odkaz na pracovní list
23 Přechod Rudého moře
23 Přechod Rudého moře - st
Odkaz na píseň
Posila na cestu (SV135)
Dál, dál tou vodou (SV36)
Pane, dnešek je den chvály
Vítězi k poctě zpívejme (EZ667)
Faraón (SV60)
Vzdejte Pánu slávu, čest, neb on dobrotivý jest
Lide Boží, zpívej svému Pánu (BTS61)
Zpívám, Pane, meč v ruce mám (SV399)
Vzdávám ti, Bože, chválu svou, zpívat chci píseň
Cílová skupina
Starší školní
Mladší školní
Katechetické cykly
Pozvání na cestu Starý zákon 1
Biblický odkaz (kat)
Exodus 14,1–31
Exodus 15,1–21